

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

M. Fabii Quintiliani Institutionum Oratoriarum Libri Duodecim

Summa diligentia ad fidem vetustissimorum codicum recogniti ac restituti

M. Fab. Quintiliani Declamationes Undeviginti. M. Fabii Avi Et Calpurnii
Flacci Declamationes. Auctoris Incerti Dialogus De causis corruptae
Eloquentiae - Cvm Variorum Notis

Quintilianus, Marcus Fabius

Lugd. Batav. ; Roterodami, 1665

CCCLXXVII. Voctaus à patre in militiam, venenum terens.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12889

bo verecundiam, probo genus. Quid si mihi à patre commendata est? quid si rogatus sum? quid si etiam juravi? vis me fidem non præstare? & cui? qui me sustulit, qui patrem egit, qui te mihi patrem dedit: quemadmodum rogavit, non est quod dicas. Ego cogo: æque tamen pejero. Et quales futuræ nuptiæ, quæ perjurio junguntur?

S E R M O.

Ultima comparatio puellarum: illam esse divitem, facile inventuram maritum: hanc, in totum destitutam: & nunc vero orbam, si eam hic quoque deserat? referendam esse gratiam expositos colligentibus.

CCCLXXVII.

1 Vocatus à patre in militiam, venenum terens.

PARRICIDII SIT ACTIO. Pater filium in militiam vocavit, ille ornatus donis ad patrem rediit, adhibitis amicis petit à patre, ne se amplius mitteret: non impetravit. Iterum fortissime pugnavit: rediit: terens venenum à patre deprehensus est. Interrogatus, dixit se mori velle. Parricidii reus est patri.

D E C L A M A T I O.

Parricidii reus sum. Quædam crimina ipsa magnitudine fidem non impetrant. Parricidium aliquando legem non habuit, nec immerito. Quis enim facile vinculis naturæ exolvat? Vos estis, qui nascentes excipitis. Itaque ad tantum nefas, magna oportet serie parricida veniat, & per hominum Deorumque contemptum, ad ultimum nefas conscendat. Quid hoc est, iudices: maximum omnium reo crimen objicitur, & solum: non circumscriptus amicus: cessant etiam familiaria adolescentiæ crimina: & ne in scortis quidem reus male audio. Plus fortasse quam putatis, iudices, pollicebor: non quemlibet ex illis subselliis, sed accuratorem ipsum, laudatorem dabo: nunquam abdicavit. Quid ni non abdicaret? cujus non solum innocentiam, sed

1 Vocatus à patre.] Vet. cod. Locutus. Pithœus.

sed etiam virtutem cognoverat? Facinus indignum: inter speciosa militiæ opera, impietatis privati reus sum, sponsor salutis publicæ. Non sunt ejusdem pectoris vitia & virtutes. Etiam pro alienis patribus dimicare soleo. Sed forsitan non solum puram, sed etiam speciosam innocentiam gravet in parricidium causa: nunquid abdicaveras, & exuere naturalem indulgentiam prior docueras? An etiam hæreditatis cupiditate volebam te occidere? scilicet immensis luxuriæ oneratus damnis. An infeliciter te jubente pugnaveram & inertix pœnam verebar? Imo, inquit, invitus militabas. Sic fit ergo, ut quisquis hostem timet, patrem occidat. Ergo iners sum: atqui parricida non solum audax debet esse, sed etiam temerarius invitus. Quid ergo? rogare non possum, ad preces decurrere, non ad venena, iterum allegare amicos non possum? denique perseveras, mori non possum. Finge enim qualem te velis esse, crudelem? & hunc judex vindicabit: & propter hunc occidit filium. Sed melius ego de te judico. Puto te omnia indulgenter imperare filio. Avida est gloriæ paterna pietas. Nostra tyrocinia timidiora sunt. Nunquid offenderis, si te laudo. Sed ne tali quidem patri parco. Quemadmodum occidere volo? conducam percussorem? insidiabor peregrinanti? nihil horum est. Meas manus inquino, & sic paro venenum, ut deprehendar? Secreta sunt parricidarum scelera. Cur ergo, inquit, venenum habuisti? O miseram liberandæ adolescentiæ meæ sortem, & malis quoque ipsis tristiora remedia! Excusandum est, quod ne diluerem, mori volueram: & ultimæ cogitationes revocantur ad judicem. paulo minus quam post fata arcessor reus. Sed ne fallam te, pater, respondebo verbis fortunæ meæ, respondebo quod soleo, id est, non alius reus quam filius mori volo. O quanto facilius tibi mortis causas, quam

parri-

1 Ad preces decurrere, non ad venena.] ces decurrere, non ad genua. Scribe: rogare
 Sic Pithœus. Nam Thaddæus: decurrere non possum? ad preces decurrere non audeo?
 non ad venena iterum. Ærodius: non ad preces iterum allegare non possum? Gronovius.

parricidii reddam ! imo passim objectas & publicatas, tantum non transibo. Mori volui. quæris quare ? quia natus sum ad miseras hominum, incendia, naufragia, bella. Felices, qui suo arbitrio moriuntur. Scipio, inquit, bene habet, puto quia ultra pugnaturus non erat. Cato num & ille peccavit ? idem feci quod Cato. ¹ Ad quietem hoc interest, & dulcis quædam ad securitatem via. Quare mori voluerim quæris ? ² en, quia vivam reus sum : quare mori volui. Vides enim, ex voto adolescentiam egeram : nihil unquam me offendit : ³ quanquam interim & secunda ad usum meum faciunt, quicquid rogavit & pater, etiam solus exoravi. Pace majestatis tuæ dictum sit, non omnes tam fortes sumus, non omnes bella sustinere possumus. Sed non quisquis occidere hostem non potest, continuo patrem potest. Varia sunt ingenia : alii otio delectantur : ⁴ ego tecum volebam militare. En parricidam, sub iudicio tuo vivere volo, in hoc etiam ambitiosus apud te, pater, amicos adhibui. Sed postquam iussus sum, obsequendum est, inquam patri, eamus in bellum. Quid habeo quod pro me timeam, si de filio pater securus est ? vidi alios sterni, alios fugari, universos ⁵ exercitus cædi, dedi. me periculo, subjeci, tanquam vilis mihi, fortunæ, & ideo puto, miser vici. Tum vero in æstimatione periculorum ac vulnerum,

Quid

¹ *Ad quietem hoc interest.]* Lego: *Ad quietem hoc iter est, & dulcis quædam ad securitatem via. Idem.*

² *En, quia vivam. Reus sum.]* Scribe: *Quare mori voluerim, quæris? en! quia vivo, reus sum. Quare mori volui? Neque enim fecerim cum Ærodio: Quare? quia mori volui. Idem.*

³ *Quanquam interim & secunda.]* Hæc foedissime sunt contaminata. Sensum video, verba an divinando assequi possum, haud scio: *Quare mori volui? Vides enim, ex voto adolescentiam egeram. nihil unquam me offendit. quicquid incepti, secundavit eventus. fecit, quicquid rogatus est, pater. etiam solus exoravi. Perpetua iro-*

nia est. Omnia enim contraria eveniant. & ideo causas moriendi sibi fuisse significat. rō vides enim illustravimus ad M. Senecæ contr. 12. Idem.

⁴ *Ego tecum volebam militare.]* Forte, *laborare. Idem.*

⁵ *Exercitus cædi, dedi me periculo, subjeci.]* Ærodios: *dedi me, me periculo subjeci.* Ego hic nihil moveo: sæpe enim exercitus integri in deditionem venerunt: sed sequentia non placent. Scribe: *me periculis objeci, tanquam vilissima fortuna: & ideo, puto, miser vici. Intellige: tanquam vilissima fortunæ homo, vel, aliquis. Idem.*

Quid hic, inquam, nemo vincere potest, nisi mori voluerit? Redii in domum patris, nulla erat missio, ne post victoriam quidem. Si necesse est, moriamur, inquam, sed domi: ibi certe pater sepeliet, inter hæc tamen, paternam clementiam sperans, videat inquam, pater, deprehendat, qui roganti non credidit, morienti credat. Ipse me cum veneno obtuli, ut essem miserabilis. Sed, ut video, crudeliorem feci patrem: & non intelligo. Filium perire voluisti, cum in aciem misisti: si perseveras, venenum redde: liceat meis instrumentis mori. Sed miserere heredis, miserere viri fortis: iudicio impetrem, quod per amicos exorare non potui.

S E R M O.

Hoc est difficillimum in hac controversia, quod in eadem conditione & parricidii, & mortis, est militia metus: quem si inficiamur, non habuimus, cur ipsi vellemus mori: si fatemur, habuimus, cur patrem vellemus occidere. medio igitur temperamento opus est.

CCCLXXVIII.

Auctor pacis abdicandus.

Victa duobus præliis civitate, tertia instructa acie, pollicitus pacem adolescens, si permitteretur sibi cum duce hostium loqui, post discessum eorum, quia non indicat patri, abdicatur.

D E C L A M A T I O.

Non esse privilegium parentibus datum mentior: datam esse video liberis respondendi potestatem, & de abdicatione iudicem cognoscere. Dico igitur certa esse, quæ imperent patres, navigationem, militiam. Quædam excipi, senatoris, magistratus, iudicis sententiam: & liberos esse, quia cives. Hanc vero novam legem, Silentium crimen esse, cum abdicetur procacitatis petulantia sub hoc patre tacere non licet. Finge te quærere, quid amico deliberanti suaserim, extorquebis? quare iudex reum damnaverim? quam rationem senator in sententia secutus